http://collections.ushmm.org
Contact reference@ushmm.org for further information about this collection

12/19/2004

MEIJER, Jan
Netherlands Documentation Project
Dutch
RG-50.570*0012

Jan Meijer vertelt over zijn ervaringen met de Jodenvervolging in het Rode Dorp in Amsterdam en over de vriendschap met zijn joodse buurjongen, **Loetje**. Hij vertelt over zijn schooltijd en zijn eerste werkervaring waar hij te maken krijgt met de geheime Duitse afdeling *Gründstuck Sammelverwaltung Feindvermögen*. Hier werd het archief over Joods bezit bij gehouden. Jan Meijer vertelt verder over de arrestaties van joodse mensen op straat, beschrijft de deportatie van de Joodse Invalide en vertelt dat er naast hem een joodse jongen werd doodgeschoten door de Duitsers.

File 1

[01:] 00:17:01 – [01:] 09:45:00
00:27 – 10:09

Jan Meijer vertelt over de verhuizingen van het gezin Meijer in Amsterdam; vertelt over een confrontatie voor de oorlog tussen NSB'ers en joden in Floradorp, Noord-Amsterdam; geeft aan dat hij uit een gezin kwam met twaalf kinderen; verhaalt over de verschillende banen die zijn vader had; vertelt dat zijn vader enig kapitaal verdiende door de koop en verkoop van de inventaris van de Bijenkorf in Rotterdam; vertelt dat het gezin niet religieus was; bespreekt de achtergrond van de kinderen op zijn openbare lagere school; noemt kort zijn joodse boezemvriend **Loetje**; vertelt over joodse bevriend buurgezin, de familie **Levi**; vertelt over het hoge werkloosheidspercentage in Noord-Amsterdam; geeft aan dat de buurman wat bijverdiende met sigaren maken; vertelt over zijn joodse buurjongen, **Levi**, die net als hem postzegels verzamelde; kan zich nog goed herinneren dat deze **Levi** door een keurige man op een dag een compleet nieuwe outfit kreeg aan gemeten.

[01:] 09:45:01 – [01:] 19:15:04
10:10 – 20:03

Jan Meijer vertelt over de omgang tussen mensen van verschillende gezindten in de wijk; beschrijft een bepaald solidariteitsgevoel; kan zich in eerste instantie geen antisemitisme herinneren; vertelt geëmotioneerd dat een klasgenootje **Loetje** uitschold voor 'rotjood' en geeft aan dat hierna ruzie ontstond; kan zich niet herinneren dat er onderling over een naderende oorlog gesproken werd; vertelt over spelletjes die gespeeld werden die een communistische inslag hadden; geeft aan dat hij 14 jaar was toen de oorlog uitbrak en inmiddels verhuisd was naar de Van Spilbergenstraat; vertelt toen veel met de Spaanse Burgeroorlog bezig te zijn geweest; vertelt over het begin van de oorlog en het schieten op vliegtuigen bij Schiphol; geeft aan dat vader niet veel sprak met zijn gezin; vertelt over zijn joodse onderwijzer Engels die in 1941 plotseling geen les meer mocht geven; legt uit welke spanningen er gevoeld werden als kind zijnde.

[01:] 19:15:05 – [01:] 28:48:03
20:04 – 30:00

This is a verbatim transcript of spoken word. It is not the primary source, and it has not been checked for spelling or accuracy.

http://collections.ushmm.org
Contact reference@ushmm.org for further information about this collection

Jan Meijer vertelt over spanningen in de klas die veroorzaakt werden door vragen over de al dan niet joodse of nationaal-socialistische achtergrond van leerlingen of leraren; vertelt dat een NSB jongen gepest werd, maar het de klas niet kwalijk nam; geeft aan dat er door de schoolleiding niet gesproken werd over het verdwijnen van de joodse leerkracht; wijt deze houding aan angst; geeft aan dat er over de gevolgen van een dergelijk ontslag onderling niet gesproken werd; vertelt over het verlaten van school en zijn eerste werkervaring bij de Ritz Handelsmaatschappij, een oliefirma; geeft aan dat er in het gebouw van deze oliefirma eveneens een geheime afdeling gevestigd waar archieven aanwezig waren over Joods bezit, het zogeheten *Gründstuck Sammelverwaltung Feindvermögen*; geeft aan dat hij zelf ook ingeschakeld werd voor dit bedrijf; beschrijft hoe het archief er uit zag en wat de functie van deze afdeling was; vertelt over zijn werkzaamheden die hij hiervoor uitvoerde.

[01:] 28:48:04 – [01:] 38:17:00
30:01 – 39:59

Jan Meijer vertelt over zijn werkzaamheden als koerier en die brieven die hij naar de Lippmann en Rosenthal bracht; legt uit waarom hij daar niet meteen kon stoppen met zijn werk; vertelt dat hij pas in september 1943 een ontslagvergunning kreeg; vertelt over een oproep voor de *Arbeitseinsatz* die hij een paar weken daarna kreeg *[storing in de opname apparatuur];* gaat door op de werkzaamheden bij de olie maatschappij, Valvoline; legt uit dat daar alleen maar fascisten werkten; gaat in op de handelswijze van twee ‘collega’s die huizen inventariseerden van joodse gezinnen die gedeporteerd waren; vertelt over mevrouw **Diepeveen** die hoofd van deze geheime afdeling was; vertelt over de secretaresse, mevrouw **Heineman**; wiens man Duitser was; noemt wat deze Duitser hem vertelde over het doodschieten van joodse mensen in Litouwen; geeft de reactie van zijn vader weer op dit nieuws; vertelt over zijn vaders schimmige activiteiten gedurende de oorlog; vertelt over het brengen van brieven naar de bank; vertelt dat het archief steeds uitgebreider werd *[loopt uit beeld om z’n ontslagvergunning op te zoeken]*.

[01:] 38:17:01 – [01:] 47:55:03
40:00 – 50:01

Jan Meijer vertelt over de joodse gezinnen bij hem in de buurt; geeft aan dat er van 10 gezinnen slechts 1 man de oorlog overleefd heeft; legt uit waarom hij aanvankelijk wantrouwen tegen deze man koesterde; beschrijft hoe de joodse mensen zich moesten melden; beschrijft de ontruiming van de Joodse Invalide waarbij zieke en oude mensen op bedden werden afgevoerd door de *Grüne Polizei;* geeft aan dat hij toen besefte dat deze mensen vermoord zouden worden; geeft aan op 10 meter afstand gestaan te hebben; beschrijft de ijzige stilte die daar hing en huilen van de mensen die werden meegenomen; beschrijft de radeloosheid die hij daar voelde; vertelt over de oproep om zich te melden die via een geluidsinstallatie werd gedaan; beschrijft vrouwen en kinderen zich naar verzamelplekken in de stad liepen.

[01:] 47:55:04 – [01:] 57:30:03
50:02 – 01:00:00

Jan Meijer typeert de reactie van het niet-joodse deel van de bevolking als sprakeloos en verslagen; denkt wel dat hij in de oorlog al van het bestaan van kamp Westerbork af wist; vertelt dat de ontruiming van de Joodse Invalide heel veel tijd kostte; spreekt de angstige

This is a verbatim transcript of spoken word. It is not the primary source, and it has not been checked for spelling or accuracy.

http://collections.ushmm.org
Contact reference@ushmm.org for further information about this collection

vermoedens die er toentertijd heersten uit; beschrijft dat de joodse buurt afgesloten was en er hek met prikkeldraad stond bij de Nieuwmarkt; vertelt dat er Nederlandse politiemannen bij de ingang stonden; vertelt dat hij een pas had waarmee hij naar binnen mocht; vertelt dat zijn vriend **Loetje** een oproep kreeg om zich te melden voor een werkkamp bij Hooghalen; geeft de pogingen weer die hij samen met zijn vader doet om **Loetje** te overtuigen niet te gaan; vertelt dat **Loetje** bang was dat als hij zou weigeren er consequenties zouden volgen voor zijn familie; vertelt over het contact via de post nadat **Loetje** zich gemeld had *[laat postkaart in beeld zien]*.

[01:] 57:30:04 – [02:] 04:34:22
01:00:01 – 01:07:24

Jan Meijer leest het laatste bericht van Loetje voor *[wordt hierbij emotioneel]**;*** leest voor dat **Loetje [Tailleur]** in kamp Molengat zat en hoopte op verlof te mogen; leest de verklaring van het Rode Kruis waaruit blijkt dat **Loetje** op 28 februari 1943 overleden is in Sobibor; geeft aan dat zijn vader achteraf gelijk had; vertelt dat hij ondergedoken heeft gezeten en toen zeep maakte voor het bedrijf van zijn vader; noemt kort dat hij bij de Nieuwmarkt gezien heeft dat er een jongen neergeschoten werd.

File 2

[03:] 00:16:19 – [03:] 10:15:18
00:36 – 10:59

Jan Meijer beschrijft hoe er op de Nieuwmarkt 5 Duitsers zomaar een willekeurige joodse jongen naast Meijer doodschoten; legt uit vanuit welke achtergrond dit gebeurde aangezien Duitsers de maatregel hadden opgelegd dat er op straat geen groepsvorming mocht zijn; vertelt over de arrestatie van een oudere joodse vrouw aan het einde van de oorlog; vertelt hoe er joodse mensen uit de tram werden gepikt door SD'ers; vertelt over de oproep voor de Arbeidsdienst.

[03:] 10:15:19 – [03:] 18:53:19
11:00 – 19:59

Jan Meijer vertelt over een joodse vrouw, **Ivy Susan**, die zijn vader had helpen onderduiken; legt uit dat hij een boodschap moest brengen bij haar aan de Nieuwezijds Voorburgwal; vertelt over de dreiging van de Grüne Polizei die aanbelde; vertelt dat Ivy de oorlog desondanks overleefd heeft; benadrukt het geluk dat ze gehad hebben; ligt de moord op de joodse jongen met Jodenster toe; denkt dat deze jongen ondergedoken was, maar kan niet verklaren waar hij dan in 1945 met een Jodenster buiten rond liep; denkt dat het mogelijk een kind uit een gemengd huwelijk was; vertelt dat hij in 1945 een gebouw invluchtte vanwege een fietseninzameling van de Grüne-Polizei en daar een ondergedoken man tegen het lijf liep die eveneens dan nog een Jodenster op had.

[03:] 18:53:20 – [03:] 26:16:15
20:00 – 27:40

This is a verbatim transcript of spoken word. It is not the primary source, and it has not been checked for spelling or accuracy.

http://collections.ushmm.org
Contact reference@ushmm.org for further information about this collection

Jan Meijer vertelt over de omsingeling van het dorp; geeft aan dat hij er jong uit zag waardoor hij niet opgepakt werd; vertelt een verhaal over een jongen die een auto had gestolen; vertelt dat zijn konijnen die voor de slacht bestemd waren, gestolen werden; geeft aan hier eerst woedend over te zijn, maar hoorde later dat de verdachte jongens een heel joods gezin bij in onderduik hadden die de oorlog hierdoor overleefd hebben; geeft aan bij een volgende keer, wanneer er sprake is van een dergelijke situatie, eerder in verweer te zullen komen; geeft aan dat het nu al weer mis dreigt te gaan; laat meerdere foto's zien; beëindigt het interview met een opmerking over **Loetje**.

This is a verbatim transcript of spoken word. It is not the primary source, and it has not been checked for spelling or accuracy.